Regio Foodvalley®

4 februari 2026

Regionaal Afsprakenkader huisvesting aandachtsgroepen

AUTEURS

Roosje van Leer (Companen)
Peter Meulenberg (PM-3)

Regionaal afsprakenkader huisvesting aandachtsgroepen

Inhoud

Inhoud		4
1	Inleiding	5
2	Samenvatting	7
3	Statements	8
4	Afbakening	9
5	Evenwichtige verdeelafspraken	10
6	Randvoorwaarden en aandachtspunten	14
7	Procesafspraken en uitvoeringsplan	15
8	Rollen, taken en verantwoordelijkheden	16
9	Evaluatie en monitoring	17
Bijlage		18

1 Inleiding

De woningmarkt staat onder druk. Er is een tekort aan betaalbare en passende woningen, waardoor het voor onze inwoners steeds moeilijker wordt om een woonplek te vinden. Dat geldt voor iedereen - maar in het bijzonder voor mensen die zich in een kwetsbare positie bevinden, zoals mensen die na een verblijf in een instelling kunnen uitstromen naar een zelfstandige woning. Hierdoor stokt de uitstroom, wat zowel voor het herstel als de zorgkosten onwenselijk is. De Regio Foodvalley staat dan ook voor een belangrijke opdracht: het maken van duidelijke afspraken over het huisvesten van deze aandachtsgroepen, zodat hun kansen op passende huisvesting toenemen. Met inzet op een evenwichtigere spreiding over de regio, zodat gemeenten die al relatief veel mensen in een kwetsbare positie huisvesten niet verder worden belast. Daarnaast moet er ook lokaal sprake zijn van een evenwichtige verdeling, zodat wijken en kernen leefbaar en veerkrachtig blijven. Het traject om te komen tot een afsprakenkader aandachtsgroepen Foodvalley is juni 2025 gestart met als resultaat deze notitie.

Wettelijk kader

Het afsprakenkader aandachtsgroepen komt voort uit het rijksprogramma “Een Thuis voor Iedereen”. Daarin is als doel gesteld om voldoende betaalbare en passende woningen voor aandachtsgroepen te hebben, met een evenwichtige verdeling over gemeenten. De ervaring is namelijk dat de uitstroom uit instellingen nu vaak plaatsvindt in de gemeente waar deze instelling is gevestigd. En dat grote(re) steden en dorpen een aanzuigende werking hebben op mensen die zich in een kwetsbare positie bevinden (zoals daklozen). Dit heeft consequenties voor de woningmarkt en de leefbaarheid in die gemeenten, en voor aanpalende zaken zoals zorg, ondersteuning en veiligheid. Vanuit het Rijk is geconstateerd dat hier meer regie op moet komen. Dit wordt verder geregeld in de Wet versterking regie volkshuisvesting (Wvrv), waarin de verplichting is opgenomen om per gemeente een volkshuisvestingsprogramma en huisvestingsverordening (inclusief urgentieregeling) op te stellen. Daarbij is een aantal urgentiegroepen benoemd die verplicht moeten worden opgenomen in de verordening. Over de huisvesting van mensen die behoren tot deze urgentiegroepen moeten gemeenten afstemmen met andere gemeenten in de woningmarktregio. De verwachting is dat de wet in de eerste helft van 2026 door de Eerste Kamer wordt vastgesteld.

Wat hebben we al afgesproken binnen de regio?

De gemeenten en woningcorporaties realiseren zich dat de opgave om te komen tot passende huisvesting voor aandachtsgroepen groot is en dat dit niet individueel opgepakt kan worden. Regionale samenwerking is een vereiste. Dit heeft onder andere geresulteerd in een afsprakenkader ouderenhuisvesting en een regionaal actieplan dakloosheid. Beide zijn in 2025 vastgesteld.

Met wie maken we deze afspraken?

Het afsprakenkader aandachtsgroepen wordt vastgesteld door de gemeenten en de woningcorporaties in de regio Foodvalley. Dit is exclusief Nijkerk; deze gemeente valt voor deze opgave onder de regio Amersfoort. Daarnaast tekenen de twee provincies Utrecht en Gelderland mee, vanuit de toekomstige coördinerende en toezichthoudende rol in de huisvestingsafspraken voor aandachtsgroepen. De zorg- en welzijnspartijen, huurdersorganisaties en gemeenteraden zijn tussentijds geconsulteerd en/of geïnformeerd.

Totstandkoming

Het afsprakenkader is opgesteld tussen juni 2025 en februari 2026. Door middel van data-analyse en een stakeholdersessie is de omvang van de urgentiegroepen bepaald. In een ambtelijke scenariosessie (waarin gemeenten, woningcorporaties, provincies, zorgpartijen en ervaringskennis hebben geparticipeerd) en een bestuurlijke scenariosessie (met wethouders wonen én zorg en bestuurders van de woningcorporaties en provincie) zijn de verdelingsprincipes bepaald. Het traject is begeleid door een stuurgroep en een projectgroep. Tussentijds zijn de gemeenteraden (schriftelijk en via een informatiebijeenkomst) en de huurdersorganisaties geïnformeerd. Het afsprakenkader is op 4 februari 2026 tijdens het BO Wonen Foodvalley vrijgegeven voor bestuurlijke besluitvorming.

2 Samenvatting

Dit hoofdstuk bevat een samenvatting van de voorstellen die in het vervolg van deze notitie onderbouwd en uitgewerkt worden.

Afbakening

De regionale verdeelafspraken zijn van toepassing op de wettelijke urgentie-categorieën, exclusief mantelzorgers- en ontvangers[1]. Dit betreft de volgende urgentiegroepen:

- Medisch urgenten
- Gezinnen met minderjarige kinderen in een thuisloze situatie
- Uitstromers uit beschermd wonen en klinische GGZ
- Uitstromers uit maatschappelijke opvang
- Uitstromers uit vrouwenopvang en slachtoffers mensenhandel
- Uitstromers uit jeugdzorg met verblijf
- Uitstromers uit detentie
- Uitstappende sekswerkers

Het verdeelprincipe

Het verdeelprincipe dat wij in de regio hanteren bij deze evenwichtige verdeelafspraken is tweeledig:

- Om te bepalen welk aantal woningen iedere gemeente ter beschikking stelt, is het inwoneraantal leidend (verdeling naar rato van inwoneraantal);
- Bij de feitelijke woningtoewijzing gaan we zoveel als mogelijk uit van het principe 'wonen waar de kans op een goede (her)start het grootste is'.

We gaan hierbij uit van een ingroeipad van 3 jaar. Het ingroeipad start in het voorbereidingsjaar (waarin de Nieuwe werkwijze van urgentieverlening en woningtoewijzing wordt voorbereid). Voor dat jaar gaan we ervan uit dat iedere gemeente het aandeel van de totale opgave voor hun rekening nemen dat past bij het aantal sociale huurwoningen dat op jaarbasis vrijkomt. In jaar 3 neemt iedere gemeente het aandeel van de totale opgave voor hun rekening dat past bij hun inwonertal. In de tussenliggende jaren groeien de gemeenten hier geleidelijk naar toe.

Regionale samenwerking op urgenties & verdeeltafel

We werken toe naar een regionale urgentiecommissie en een regionale verdeeltafel die verantwoordelijk is voor de matching en de monitoring.

[1] De huisvestingsopgave voor deze groep wordt gezien als een lokale opgave. Deze groep wordt wel opgenomen in de huisvestingsverordening, maar valt niet onder deze regionale afspraken.

3 Statements

De volgende statements zijn van belang voor het oppakken van de opgave huisvesting aandachtsgroepen:

- Mensen die behoren tot de wettelijke urgentiegroepen zijn gewoon onze inwoners. We voelen ons ervoor verantwoordelijk dat zij een passende woonplek vinden met – waar nodig – ambulante zorg en begeleiding op maat. In elke gemeente is in principe plek voor elke categorie urgent woningzoekenden.

- Doel van deze afspraken is om te voorzien in een passende woning die zo goed mogelijk aansluit bij de behoefte van de inwoner die behoort tot een wettelijke urgentiecategorie. Het liefst zo dicht mogelijk bij een steunend netwerk en op een plek waar deze persoon goed kan aarden en zich thuis voelt. We zien de huisvesting van aandachtsgroepen die wettelijk als urgentiecategorie zijn aangeduid als een gezamenlijke opgave, die gemeenten en corporaties samen met hun partners (de twee provincies en zorg- en welzijnsaanbieders) oppakken.

- Alle gemeenten leveren een evenredige bijdrage aan deze gezamenlijke opgave, met als doel om te komen tot een evenwichtige verdeling van de opgave over de regio. Deze afspraak wordt gecontinueerd, ook wanneer er (uiteindelijk) geen wettelijk kader komt. We wachten de formele vaststelling van de Wet versterking regie op de volkshuisvesting dus niet af, maar gaan proactief aan de slag met de uitvoering.

- We werken samen aan deze regionale opgave vanuit onderlinge solidariteit. Dat betekent ook dat we als samenwerkende partijen elkaar de helpende hand bieden als dat nodig is. Een evenwichtige verdeling is ons gezamenlijke uitgangspunt. Daarbij spreken we uit dat we enige souplesse zullen betrachten en de afspraken kunnen bijstellen als in de uitvoering blijkt dat dat nodig is.

4 Afbakening

Over wie gaat het?

In de Wet versterking regie op de volkshuisvesting staan aandachtsgroepen genoemd. Dit zijn mensen die extra zorg of begeleiding nodig hebben, maar ook ouderen, studenten, starters, arbeidsmigranten en woonwagenbewoners. In het (verplichte) volkshuisvestingsprogramma moeten gemeenten opnemen hoe zij deze doelgroepen gaan bedienen. Een deel van deze aandachtsgroepen moet met voorrang gehuisvest worden. Deze zogenoemde verplichte urgentiegroepen zijn:

- Medisch urgenten
- Uitstromers uit beschermd wonen en klinische GGZ
- Uitstromers uit de maatschappelijke opvang
- Uitstromers uit de vrouwenopvang en slachtoffers mensenhandel
- Uitstromers uit jeugdzorg met verblijf
- Uitstromers uit (jeugd-)detentie en forensische zorg
- Mantelzorgers- en ontvangers
- Uitstappende sekswerkers
- Gezinnen met minderjarige kinderen in een thuisloze situatie

Gemeenten moeten regionaal afstemmen over huisvesting en woningtoewijzing aan deze urgente aandachtsgroepen. De afspraken over urgentie moeten worden vastgelegd in een verplichte huisvestingsverordening. In deze verordening mogen gemeenten ook andere groepen benoemen die met voorrang gehuisvest moeten worden.

Wat spreken we af?

We spreken af om de regionale verdelingsafspraken van toepassing te laten zijn op alle wettelijke urgentiegroepen, exclusief de mantelzorgers- en ontvangers. Dit met als reden dat mantelzorgers- en ontvangers die vanwege die situatie urgentie aanvragen, per definitie dicht bij elkaar moeten wonen – verdeelafspraken zijn voor deze doelgroep daarom niet zinvol. Vanuit het Rijk moet er nog duidelijkheid worden gegeven over de precieze afbakening van de urgentiegroep ‘gezinnen met minderjarige kinderen in een thuisloze situatie’. Dit wordt in het eerste kwartaal van 2026 verwacht.

Daarbij spreken we de optie uit om de lijst van urgentiegroepen op termijn uit te breiden met:

a. Uitstromers uit geclusterd Beschermd Thuis
b. Uitstromers uit pleeggezinnen
c. De Wonen Eerst doelgroep (dak- en thuislozen die niet in de maatschappelijke opvang verblijven)

NB. In het regionaal actieplan dakloosheid is de ambitie uitgesproken om hier regionaal mee aan de slag te gaan.

We willen voorkomen dat mensen niet naar een vorm van geclusterd BT willen verhuizen na een verblijf in de Maatschappelijke opvang, jeugdzorginstelling of Beschermd wonen ‘omdat ze anders hun recht op urgentie verliezen’. Tegelijkertijd willen we er ook voor waken dat een nieuwe route naar urgentie, een prikkel vormt voor zorgaanbieders om nieuw woonzorgaanbod te creëren dat eigenlijk niet past binnen de regionale visie (namelijk: zoveel mogelijk scheiden van wonen en zorg binnen BT, zodat mensen minder verhuisstappen hebben). Een eventuele uitbreiding van de urgentiecategorieën vraagt dus om een zorgvuldige afbakening. De werkgroep ‘regionale urgentiecommissie en verdeeltafel’ zal dit verder uitwerken. Op basis van de bevindingen van deze werkgroep kan bij de herijking van de huisvestingsverordening besloten worden om deze groep wel op te nemen als urgentiecategorie (evenals wellicht – ook hier nadat deze groep helder is afgebakend – de doelgroep Wonen Eerst en uitstromers uit pleeggezinnen).

5 Evenwichtige verdeelafspraken

We vinden het van belang dat mensen die behoren tot de wettelijke urgentiegroepen kunnen wonen op de plek waar ze een steunend netwerk hebben, omdat dat de beste kans biedt op een goede (her)start in de maatschappij. Daarnaast willen we voorkomen dat sommige gemeenten een onevenredig deel van de opgave voor hun rekening moeten nemen.

Daarom maken we afspraken over het aantal woningen dat iedere gemeente beschikbaar stelt voor de huisvesting van mensen uit de wettelijk verplichte urgentiegroepen, exclusief mantelzorgers- en ontvangers.
Het verdeelprincipe dat wij in de regio hanteren bij deze Evenwichtige verdeelafspraken is dus tweeledig:

- Om te bepalen welk aantal woningen iedere gemeente ter beschikking stelt, is het inwonertal leidend.
- Bij de feitelijke woningtoewijzing gaan we zoveel als mogelijk uit van het principe 'wonen waar de kans op een goede (her)start het grootste is'.

5.1 Grondslag voor verdeling: naar rato van inwonertal

We kiezen als leidend principe voor de verdeling van de jaarlijkse opgave voor 'naar rato van inwonertal'. Op basis van de onderlinge verhoudingen in het aantal inwoners stelt iedere gemeente ieder jaar een bepaald aantal sociale huurwoningen beschikbaar voor mensen uit de wettelijk verplichte urgentiecategorieën[2]:

- Dit biedt duidelijkheid vooraf (uitlegbaar en voorspelbaar).
- Het is rechtvaardig, vanuit de aanname dat de problematiek die leidt tot instroom in een instelling ook min of meer gelijk verdeeld is over gemeenten.
- Ook financiële middelen van de gemeenten zijn grotendeels op basis van dit principe verdeeld
- Het stimuleert gemeenten die nu weinig (vrijkomende) sociale huurwoningen hebben om dit aantal omhoog te brengen (zoals ook afgesproken in de Woondeal).

Voor het eerste jaar gaan we hierbij uit van de opgave zoals die blijkt uit de raming in de bijlage, waarbij we het gemiddelde aanhouden tussen de onder- en bovenkant van de bandbreedte. Het gaat dus in het eerste jaar naar verwachting om circa 245 woonplekken in de gehele regio, exclusief de groep 'dakloze gezinnen met minderjarige kinderen'.

5.2 Ingroeipad

We realiseren ons als regio dat de gewenste evenwichtige verdeling door het huidige tekort aan passende woningen niet overal direct haalbaar is. Omdat sommige gemeenten relatief weinig sociale huurwoningen hebben, bestaat het gevaar dat bij een verdeling op basis van inwonertal een onevenredig groot deel van de vrijkomende huurwoningen naar mensen uit een urgentiecategorie gaat, waardoor de slaagkans van regulier woningzoekenden te sterk daalt.

Daarom kiezen we voor een ingroeipad. Dat biedt gemeenten met minder sociale huurwoningen de tijd om te zorgen voor meer huisvestingsmogelijkheden voor alle woningzoekenden, waaronder mensen uit de urgentiegroepen. Dat kunnen zij doen met nieuwbouw van reguliere woningen en flexwoningen (zoals vastgelegd in de Woondeal), maar ook door binnen de bestaande voorraad meer woonruimte te creëren – door woningsplitsen, transformatie van kantoor- en winkelruimten en door woningdelen te stimuleren.

[2] Waar in dit hoofdstuk wordt gesproken over de wettelijk verplichte urgentiecategorieën, wordt steeds bedoeld: exclusief mantelzorgers en mantelzorgontvangers.

In het ingroeipad houden we bij de start rekening met het aantal sociale huurwoningen dat op jaarbasis vrijkomt in elk van de gemeenten. We gaan ervan uit dat iedere gemeente in 'jaar 0' (het voorbereidingsjaar waarin de nieuwe werkwijze wordt ingeregeld) een aantal mensen vanuit wettelijke urgentiegroepen huisvest dat past bij het aantal sociale huurwoningen dat op jaarbasis vrijkomt. In jaar 3 neemt iedere gemeente het aandeel van de totale opgave voor hun rekening dat past bij hun inwonertal (waarbij voor de gemeente Wageningen de studentenpopulatie niet is meegeteld). In de tussenliggende jaren groeien de gemeenten hier geleidelijk naar toe. In de eerste jaren leveren gemeenten met minder vrijkomende sociale huurwoningen dus een kleinere bijdrage dan op basis van hun inwonertal verwacht mag worden; ze worden hiervoor getalsmatig gecompenseerd door de overige gemeenten.

Onderstaande tabellen laten zien wat dit betekent.

Aandeel van elk van de gemeenten o.b.v. inwonertal (voor Wageningen excl. studenten) en mutaties sociale huur

	Aantal inwoners	% van opgave o.b.v. inwonertal		Aantal mutaties sociale huurwoningen	% van opgave o.b.v. mutaties soc. huur (basis voor verdeling in jaar 0)
	Januari 25 (CBS)			**Gemiddelde 2023-2024**	
Barneveld	63.152	19%		242	10%
Ede	124.214	38%		865	36%
Renswoude	5.782	2%		14	1%
Rhenen	20.392	6%		137	6%
Scherpenzeel	10.539	3%		69	3%
Veenendaal	70.352	21%		691	28%
Wageningen	34.790	11%		391	16%
Regio totaal	**329.221**	100%		**2.407**	100%

Tabel 2: Ingroeipad. De tabel toont het percentage van de totale opgave voor de huisvesting van mensen die behoren tot de wettelijk urgente groepen dat elke gemeente voor haar rekening neemt.

	Jaar 0	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3
Barneveld	10%	13%	16%	19%
Ede	36%	37%	37%	38%
Renswoude	1%	1%	1%	2%
Rhenen	6%	6%	6%	6%
Scherpenzeel	3%	3%	3%	3%
Veenendaal	28%	26%	24%	21%
Wageningen	16%	14%	13%	11%
Regio totaal	100%	100%	100%	100%

5.3 Woningtoewijzing: maatwerk

- Bij de feitelijke woningtoewijzing is het leidende principe: in welke gemeente(n) heeft de persoon om wie het gaat de beste kans op een 'goede woonstart / herstart'? Dit kan de gemeente van herkomst zijn of de gemeente waar iemand nu woont of verblijft - maar soms is het juist beter als iemand in een andere gemeente gaat wonen. Belangrijk is in ieder geval de vraag waar iemand een steunend netwerk heeft.

- Hier ligt een rol voor de regionale urgentiecommissie en/of de regionale verdeeltafel; de exacte werkwijze bij de urgentieverlening en woningtoewijzing moet nog nader worden bepaald. Bij de beoordeling van de aanvraag wordt rekening gehouden met de wensen van de aanvrager zelf en - waar relevant - het advies van de zorgaanbieder die de aanvrager op dit moment begeleidt.
-

5.4 Regionale urgentiecommissie en regionale verdeeltafel of bemiddelingstafel

Om bovenstaande uitgangspunten handen en voeten te geven, is het volgende van belang:
- Mensen uit urgentiegroepen moeten kans hebben op een woning in de hele regio;
- Het bepalen of iemand in aanmerking komt voor urgentie moet in de hele regio op dezelfde manier gebeuren;
- De manier van toewijzen moet in alle gemeenten in de regio dezelfde zijn;
- Dezelfde beleids- en uitvoeringsregels moeten hieraan ten grondslag liggen;
- Er moet één plek / organisatie zijn waar de afspraken over spreiding vertaald worden naar de daadwerkelijke koppeling van een woning aan een persoon vanuit de urgentiegroep.

Daarom werken we in de regio toe naar de vorming van een regionale urgentiecommissie en een regionale verdeeltafel.

De exacte werkwijze van de regionale urgentiecommissie en verdeeltafel moet nader worden uitgewerkt. Hierbij geven we de volgende uitgangspunten mee:
- Er komt één regionale urgentiecommissie waar alle aanvragen van alle wettelijke urgentiegroepen worden behandeld (dus ook mantelzorgers en mantelzorgontvangers). Op termijn kunnen hier ook aanvragen worden behandeld van mensen die op andere gronden in aanmerking komen voor urgentie (bijvoorbeeld stadsvernieuwingsurgenten).
- Woningzoekenden die behoren tot de wettelijk verplichte urgentiegroepen krijgen een woning toegewezen door middel van bemiddeling. Een regionale bemiddelingstafel / verdeeltafel bepaalt de passende woonplek, waarbij het individuele belang van passend wonen en het algemene belang van evenwichtige verdeling ten opzichte van elkaar afgewogen worden.
- Alleen op die manier kunnen we er immers voor zorgen dat er een rechtvaardige verdeling tot stand komt tussen de gemeenten in de regio. Woningzoekenden kunnen bij hun aanvraag wel aangeven naar welke gemeente hun voorkeur uitgaat, voorzien van een argumentatie.
- De regionale urgentiecommissie toetst of iemand voldoet aan de criteria van één van de wettelijke urgentiecategorieën zoals vastgelegd in de huisvestingsverordening[3], dan wel aan de criteria van overige urgentiegroepen zoals die zijn vastgelegd in de huisvestingsverordening. Behoort iemand tot één van de wettelijk verplichte groepen én voldoet hij of zij aan de hierbij gehanteerde criteria, dan wordt de aanvraag doorgestuurd naar de regionale verdeeltafel.

[3] Na vaststelling van dit afsprakenkader en na inwerkingtreding van de Wet versterking regie op de volkshuisvesting zullen de gemeentelijke huisvestingsverordeningen worden aangepast, zodat ze in lijn zijn met de vereisten uit de Wet regie.

- De regionale bemiddelingstafel / verdeeltafel beoordeelt vervolgens in welke gemeente de aanvrager kan worden gehuisvest. De verdeeltafel houdt hierbij rekening met de verdeelafspraken uit dit afsprakenkader, de wensen van de urgentiekandidaat en het advies dat de zorgaanbieder meegeeft bij de aanvraag.
- Nadat de woningzoekende is toegewezen aan één van de deelnemende gemeenten, geeft de regionale urgentiecommissie een beschikking af. In deze beschikking staat in welke gemeente iemand in aanmerking moet komen voor een woning met voorrang en welk type woning dit moet zijn.
- De feitelijke matching tussen woningzoekende en woning gebeurt door de woningcorporatie(s) in de gemeente waaraan de woningzoekende is toegewezen. Het zijn immers de corporaties die weten wanneer er een woning vrij komt die mogelijk geschikt is voor een urgentie kandidaat – en het zijn ook de corporaties die het beste kunnen beoordelen of het (met het oog op leefbaarheid) verstandig is om een woning in een bepaalde buurt of straat beschikbaar te stellen voor een urgentie kandidaat.

5.5 Monitoring en evaluatie

- Monitoring van de gemaakte afspraken is essentieel. De verdeeltafel/Huiswaarts monitort ten minste een maal per kwartaal hoeveel woningen in elk van de gemeenten zijn toegewezen aan mensen die behoren tot de verschillende wettelijk verplichte urgentiegroepen, zodat dit meegewogen kan worden bij de keuze aan welke gemeente een woningzoekende wordt toegewezen.
- Een jaar na de start van de regionale verdeeltafel bespreken de samenwerkende partijen op bestuurlijk niveau hoe de afspraken in praktijk uitwerken. Op basis van deze bespreking kunnen de afspraken worden bijgesteld.

6 Randvoorwaarden en aandachtspunten

Voor de uitvoering van het afsprakenkader is een aantal randvoorwaarden en aandachtspunten van belang. Deze beschrijven we in dit hoofdstuk.

6.1 Voldoende passende woningen

- Er moeten per gemeente voldoende sociale huurwoningen zijn om mensen die behoren tot de urgentiegroepen binnen redelijke termijn te kunnen huisvesten én ook regulier woningzoekenden kans te bieden op een sociale huurwoning. Daarom zijn in de Woondeal afspraken gemaakt over het aandeel sociale huur in nieuwbouwprojecten, zodat het aantal sociale huurwoningen in alle gemeenten groeit. Ook flexwoningen kunnen hier een rol in spelen. Daarnaast is het essentieel dat naast nieuwbouw ook gewerkt wordt aan het beter benutten van de bestaande voorraad, via woningsplitsen, woningdelen en het mogelijk maken van kamerverhuur. En inzet op doorstroom zodat meer passende sociale huurwoningen beschikbaar komen.
- Niet alle uitstromers kunnen (of willen) direct volledig zelfstandig gaan wonen. Er moeten in de regio daarom ook voldoende tussenvoorzieningen zijn tussen intramuraal en zelfstandig wonen in de wijk. Te denken valt aan Anders wonen, doorstroomwoningen en complexen met gemengd wonen.

6.2 Woningtoewijzing

- De afspraken uit dit afsprakenkader kunnen alleen tot uitvoering komen, als in alle gemeenten een uniforme werkwijze bij urgentieverlening en woningtoewijzing geldt voor mensen uit de wettelijke urgentiegroepen. Daarom gaan we op dit punt regionaal samenwerken.
- Mensen uit de verplichte urgentiegroepen krijgen voorrang op andere woningzoekenden. Dat brengt met zich mee dat er grenzen zijn aan de keuzevrijheid ten aanzien van de woonplek. Toewijzing vindt vaak plaats via bemiddeling, maar dit kan per aandachtsgroep verschillen. Het kan voorkomen dat een urgent woningzoekende daardoor een woning krijgt toegewezen die niet in de woonplaats of gemeente van zijn of haar eerste voorkeur staat.
- Woningcorporaties vragen aandacht voor de leefbaarheid op complex- of buurtniveau. Soms is het met oog op de draagkracht van een buurt of complex niet wenselijk om een bepaalde woning toe te wijzen aan iemand die behoort tot de wettelijke urgentiegroepen. Corporaties hebben hier het beste zicht op. Daarom is het aan de corporatie om de keuze te maken om een vrijkomende huurwoning al dan niet aan te bieden aan een bemiddelings- of urgentiekandidaat.

6.3 Zorg en begeleiding

- Inzet op preventie van dak- en thuisloosheid en goede ambulante hulpverlening zijn essentieel om instroom in instellingszorg te voorkomen. Hier spreken we elkaar in de regio op aan. Want: wie niet instroomt, hoeft op een later moment ook niet op zoek naar een woning.
- Mensen die uitstromen uit een instelling, hebben vaak een steun in de rug nodig bij hun landing in de wijk. Dat vraagt om begeleiding op maat, waarbij aandacht is voor onder meer werk/dagbesteding, sociale contacten en financiën. Daarnaast is het voor een zachte landing ook van belang om te werken aan destigmatisering en inclusie.

7 Procesafspraken en uitvoeringsplan

Hieronder een overzicht met de concrete acties die we in 2026 en verder gaan uitvoeren, met een planning en eigenaarschap. Daarbij wordt zoveel als mogelijk aangesloten bij initiatieven en acties die nu al lopen op regionaal niveau.

Actie	Resultaat	Wanneer	Eigenaarschap
Vormgeven regionale urgentiecommissie en verdeeltafel inclusief werkwijze monitoring	Een ingerichte en operationele regionale urgentiecommissie en verdeeltafel	Q4 2026	Werkgroep regionale huisvestingsverordening. De subwerkgroep 'regionale urgentiecommissie en verdeeltafel' zal dit verder uitwerken.
Regionale uitrol Wonen Eerst	Een regionale visie op Wonen Eerst Uniforme processen en procedures Besluitvorming en start Wonen Eerst	Q1 2026 Q3 2026 Q4 2026 en Q1 2027	Werkgroep regionaal actieplan dakloosheid
Opstellen regionale huisvestingsverordening	Een regionaal afgestemde en lokaal vastgestelde huisvestingsverordening	Q2 2027	Werkgroep regionale huisvestingsverordening
Start regionale urgentiecommissie en verdeeltafel		Q3 2027	Werkgroep regionale huisvestingsverordening

8 Rollen, taken en verantwoordelijkheden

Dit afsprakenkader bevat afspraken tussen de gemeenten in Foodvalley (exclusief Nijkerk), woningcorporaties en de provincies Utrecht en Gelderland. De zorg- en welzijnspartijen, huurdersorganisaties en de gemeenteraden in de regio worden hierover geïnformeerd. Hieronder een overzicht van de verschillende rollen, taken en verantwoordelijkheden die de partijen hierin hebben.

Colleges en gemeenteraden

Het vaststellen van dit afsprakenkader is een verantwoordelijkheid van de colleges. In de Wvrv is de verplichting opgenomen om per gemeente een volkshuisvestingsprogramma en een huisvestingsverordening (inclusief urgentieregeling) vast te stellen. De afspraken uit dit afsprakenkader zijn input voor die documenten. Het vaststellen van het volkshuisvestingsprogramma is een verantwoordelijkheid van het college. Het vaststellen van de huisvestingsverordening is een verantwoordelijkheid van de gemeenteraad.

Woningcorporaties

De afspraken uit dit afsprakenkader worden meegenomen in de lokale prestatieafspraken tussen woningcorporaties, huurdersorganisaties en gemeenten. In de Wvrv is opgenomen dat hier in de toekomst ook zorg- en welzijnspartijen bij betrokken moeten worden. Corporaties zijn de eerst aangewezen partij om de woningen te leveren die nodig zijn om mensen uit de wettelijke urgentiegroepen behoren – uiteraard voor zover zij behoren tot de doelgroep sociale huur. Corporaties spelen ook een belangrijke rol bij de woningtoewijzing aan deze mensen.

Zorgpartijen

De zorg- en welzijnspartijen zijn via de stakeholdersbijeenkomst en de ambtelijke scenariosessie geconsulteerd over dit afsprakenkader. Na vaststelling worden de partijen bestuurlijk hierover geïnformeerd. In de uitvoering hiervan worden deze partijen nauw betrokken. Het zijn immers de zorgpartijen die cliënten zullen aandragen. Daarnaast is het essentieel dat waar nodig ambulante begeleiding geleverd kan worden. Mede om deze reden worden deze partijen in de toekomst ook betrokken bij de lokale prestatieafspraken.

Provincies Utrecht en Gelderland

De provincie krijgt bij de invoering van de Wet versterking Regie Volkshuisvesting een coördinerende en toezichthoudende rol in de huisvestingsafspraken voor aandachtsgroepen. Vanuit deze verantwoordelijkheid moeten zij instemmen met het afsprakenkader.

9 Evaluatie en monitoring

Binnen de opdracht om toe te werken naar een regionale urgentiecommissie en een verdeeltafel wordt de opgave evaluatie monitoring ondergebracht. Hieronder beschrijven we welke acties in dit kader in ieder geval moeten worden opgepakt.

- De uitvoering van dit afsprakenkader wordt jaarlijks aan het eind van het jaar besproken en op basis daarvan wordt bezien of een her- of verrijking nodig is.
- Twee jaar na inwerkingtreding van de aangepaste huisvestingsverordening volgt een uitgebreidere evaluatie van de afspraken.
- Met betrekking tot de regionale urgentiecommissie en verdeeltafel wordt het volgende afgesproken:
    - Het zorgen voor een uniforme registratie van de regionale urgenties;
    - Het opstellen van kwartaalrapportages of (op termijn) een geautomatiseerd monitoringssysteem, op basis waarvan gemonitord wordt hoe het staat met de afgegeven urgenties, toewijzing naar de beschikbare woningen en de regionale verdeling;
    - Op basis van deze kwartaalrapportage wordt bezien of tussentijdse bijstelling nodig is in de woningtoewijzing in de volgende periode.

Bijlage

Wie zijn de wettelijk urgente aandachtsgroepen?

Onderstaand overzicht laat zien welke categorieën van woningzoekenden volgens de Wet versterking regie op de volkshuisvesting verplicht in aanmerking komen voor urgentie voor een sociale huurwoning. De evenwichtige verdeelafspraken richten zich op deze wettelijk verplichte urgentiecategorieën.

De verplichte categorieën van woningzoekenden die gemeenten in hun urgentieregeling moeten opnemen zijn:

a) Mantelzorgers en mantelzorgontvangers,

b) Ernstig chronisch zieken en/of woningzoekenden met een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking die vanwege hun ziekte of beperking niet meer in hun woning kunnen blijven,

c) Woningzoekenden die uitstromen uit:
- de maatschappelijke opvang;
- de opvang voor slachtoffers van huiselijk geweld (vrouwenopvang);
- de opvang slachtoffers mensenhandel;
- een beschermd wonen instelling;
- de klinische geestelijke gezondheidszorg;
- forensische zorg met verblijf (klinische forensische zorg en forensisch beschermd wonen);
- een instelling voor detentie en jeugddetentie; en
- de seksbranche.

Bij ministeriële regeling zijn nadere regels uitgewerkt ten aanzien van de afbakening van deze categorieën.

Bron: Staatscourant juli 2024

De bovenstaande wettelijke urgentiecategorieën worden aangevuld met een extra categorie naar aanleiding van het Amendement Grinwis [c.s. ter vervanging van nr. 9 over urgentie voor gezinnen zonder vaste verblijfplaats met minderjarige kinderen]. De aanvullende groep is dakloze gezinnen met minderjarige kinderen (onder een van de leefsituaties onder “Ethos Light”), die niet in de maatschappelijke opvang verblijven. Nadere definiëring van deze groep moet nog gebeuren.

Om hoeveel mensen gaat het naar verwachting?

Als voorbereiding voor het op te stellen Afsprakenkader Aandachtsgroepen heeft Companen een schatting gemaakt van de omvang van verschillende aandachtsgroepen in de regio. Deze schatting is gebaseerd op gegevens over het aantal cliënten in zorginstellingen in de regio, gegevens over het aantal verleende urgenties in de afgelopen jaren en landelijke schattingen.

De cijfers zijn voorgelegd aan vertegenwoordigers vanuit gemeenten, corporaties en zorgaanbieders tijdens een stakeholderbijeenkomst op 11 september 2025. Op basis van de reacties is voor enkele groepen de schatting iets aangepast. In onderstaande tabel zijn de aantallen per groep weergegeven.

Urgentiegroep	Schatting jaarlijkse vraag naar woonruimte met urgentie in Foodvalley
Medisch urgenten[4]	25 – 35
Uitstromers uit Beschermd Wonen[5]	60 – 70
Uitstromers uit klinische GGZ[6]	20 – 25
Uitstromers uit maatschappelijke opvang[7]	60 – 70
Uitstromers uit vrouwenopvang[8]	5 – 15
Uitstromers uit jeugdzorgvoorziening[9]	15 – 20
Uitstromers uit detentie / forensische zorg[10]	25 – 35
Stoppende sekswerkers[11]	0 – 5
Subtotaal	**210 - 275**
Dakloze gezinnen met minderjarige kinderen[12]	75 – 125*)
Totaal	**285 - 400**
Mogelijke urgentiegroep, niet wettelijk verplicht:	
Uitstromers uit geclusterd Beschermd Thuis	45 – 55
Uitstromers uit pleeggezinnen	10 – 15
Wonen Eerst doelgroep[13]	?

*) Schatting o.b.v. ETHOS-telling. NB: afbakening wettelijke urgentiecategorie nog niet bepaald

[4] Schatting o.b.v. het aantal verleende medische urgenties in Foodvalley in de jaren 2023 en 2024.
[5] Schatting o.b.v. het aantal cliënten in BW in Foodvalley, de aanname dat zij gemiddeld 2,5 jaar in BW verblijven en de aanname dat van de uitstromers 70% naar een reguliere woning doorstroomt (al dan niet met beschermd thuis)
[6] Schatting o.b.v. Landelijke Monitor Huisvesting Aandachtsgroepen (regionale cijfers).
[7] Schatting o.b.v. cijfers over cliënten en uitstroom van Leger des Heils en Johanniter Opvang.
[8] Schatting o.b.v. verleende urgenties in provincie Utrecht en lokale cijfers over verleende urgenties in Foodvalley.
[9] Schatting o.b.v. aangeleverde cijfers van het regiokantoor jeugdzorg over het aantal cliënten naar leeftijd en type jeugdzorgvoorziening en uitstroom in 2023/2024, plus aanname over het aandeel van de uitstromers dat zelfstandig gaat wonen.
[10] Schatting o.b.v. Landelijke Monitor Huisvesting Aandachtsgroepen, plus aanname over het aandeel van de uitstromers dat een corporatiewoning nodig heeft na uitstroom.
[11] Schatting o.b.v. het landelijke aantal deelnemers aan een stopprogramma en het inwonertal van Foodvalley.
[12] Schatting o.b.v. ETHOS-telling (op teldatum circa 100 dakloze gezinnen buiten opvangvoorzieningen geteld in Foodvalley).
[13] Voor zover deze mensen niet al vallen onder de subgroep ‘dakloze gezinnen met kinderen’

REGIO FOODVALLEY

Bezoekadres	Bunschoterplein 1a, 6711 CD Ede
Postadres	Postbus 9022, 6710 HK Ede
Telefoon	0318 – 680 667
Website	regiofoodvalley.nl

Regio Foodvalley®